

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Miten ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista?

1.10.2019 Leena Mörttinen, osastopäällikkö, ylijohdaja
Tiedotustilaisuus työryhmän ehdotuksista

Rahoitusmarkkinat

Työryhmän tehtävänä oli arvioida tehokkaita välineitä

Työryhmän tehtävänä oli

- arvioida keinoja, joilla voidaan ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista ja sen haittoja
- arvioida tehokkaita välineitä kansainvälisten kokemusten perusteella
- tehdä lainsäädäntöehdotukset, joilla tavoitteet voidaan saavuttaa.

Valtiovarainministeriö (VM) asetti työryhmän 31. elokuuta 2018.

Edustajat keskeisistä viranomaisista ja toimialalta

Puheenjohtaja:

- Leena Mörttinen (VM)

Jäsenet:

- Markku Puumalainen (VM)
- Katri Kummoinen (oikeusministeriö)
- Jukka Topi (Suomen Pankki)
- Samu Kurri (Finanssivalvonta)
- Anu Raijas (Kilpailu- ja kuluttajavirasto)
- Veli-Matti Mattila (Finanssiala)
- Minna Backman (Takuusäätö)

Asiantuntijajäsenet:

- Paula Hannula (Kilpailu- ja kuluttajavirasto)
- Tommi Laanti (ympäristöministeriö)
- Sofia Aspelund (oikeusministeriö)

Sihteerit:

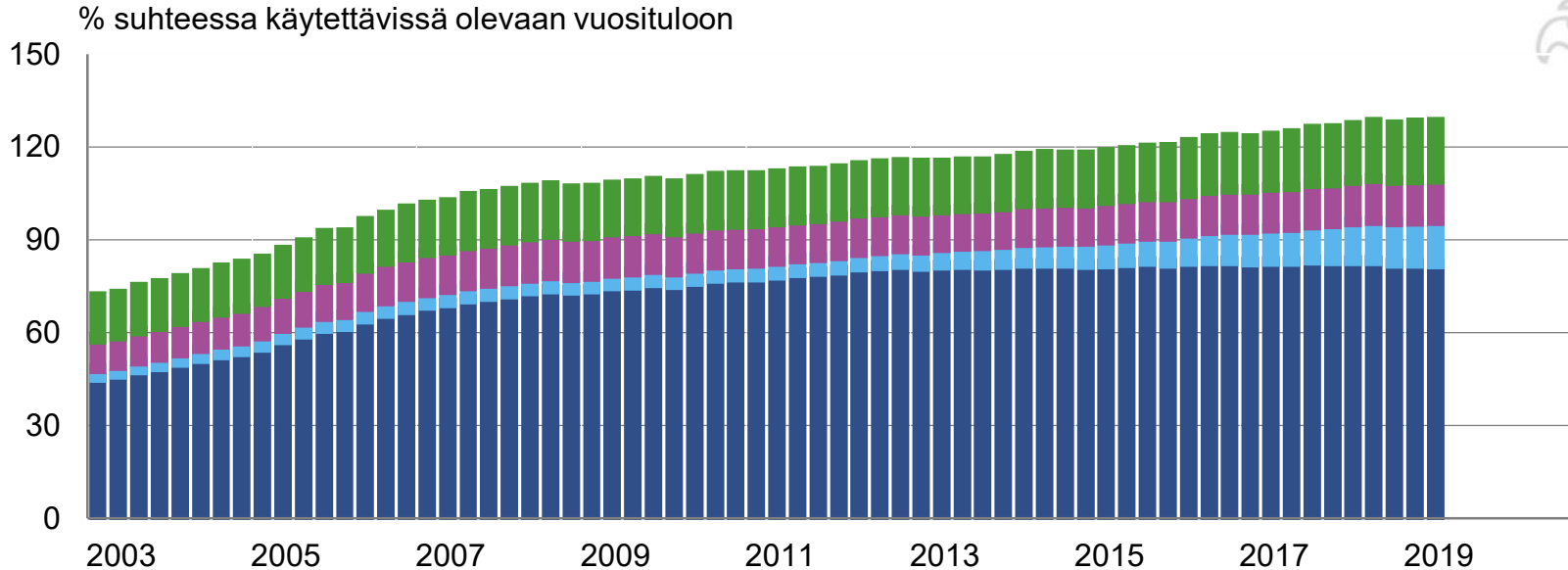
- Tuulia Asplund (Suomen Pankki)
- Miki Kuusinen (VM)

Valtaosalla velasta rahoitetaan asumista

Kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin

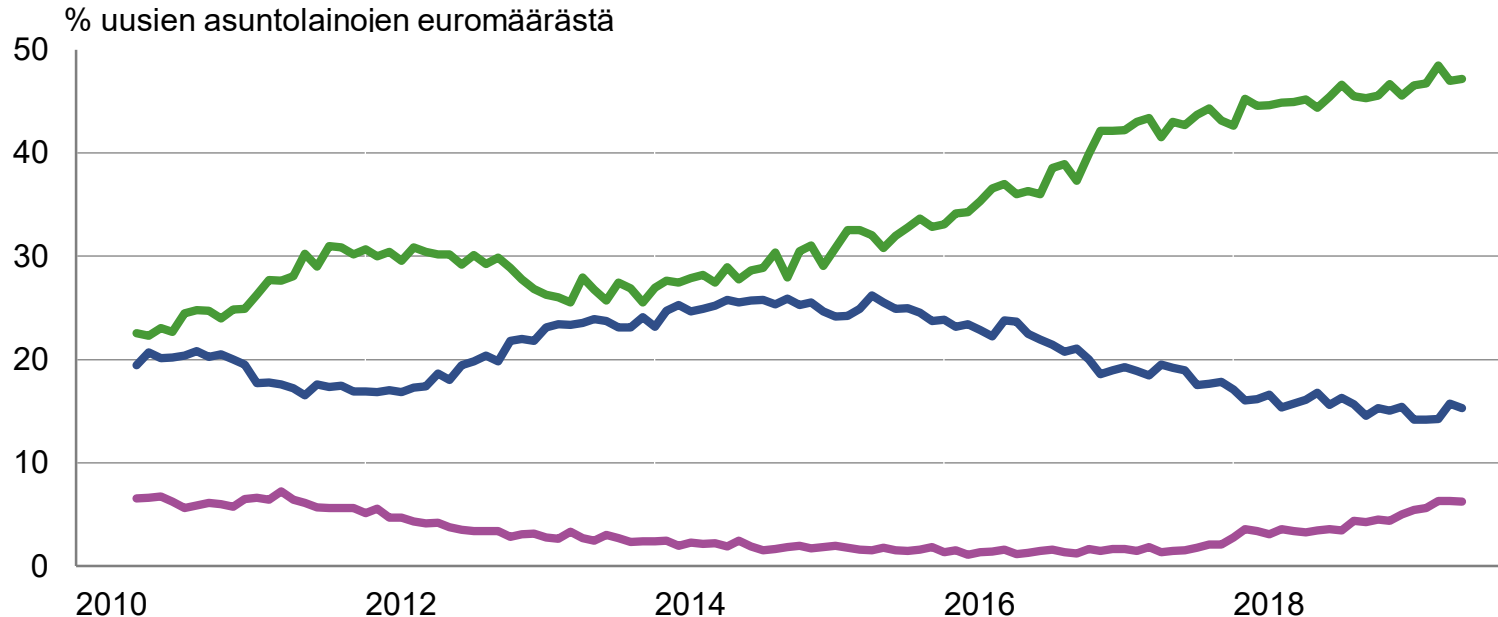
- Asuntolainat luottolaitoksilta
- Kotitalouksien lainat taloyhtiöiden kautta
- Kulutusluotot luottolaitoksilta
- Kotitalouksien muut lainat

Pitkät laina-ajat yleistyvät

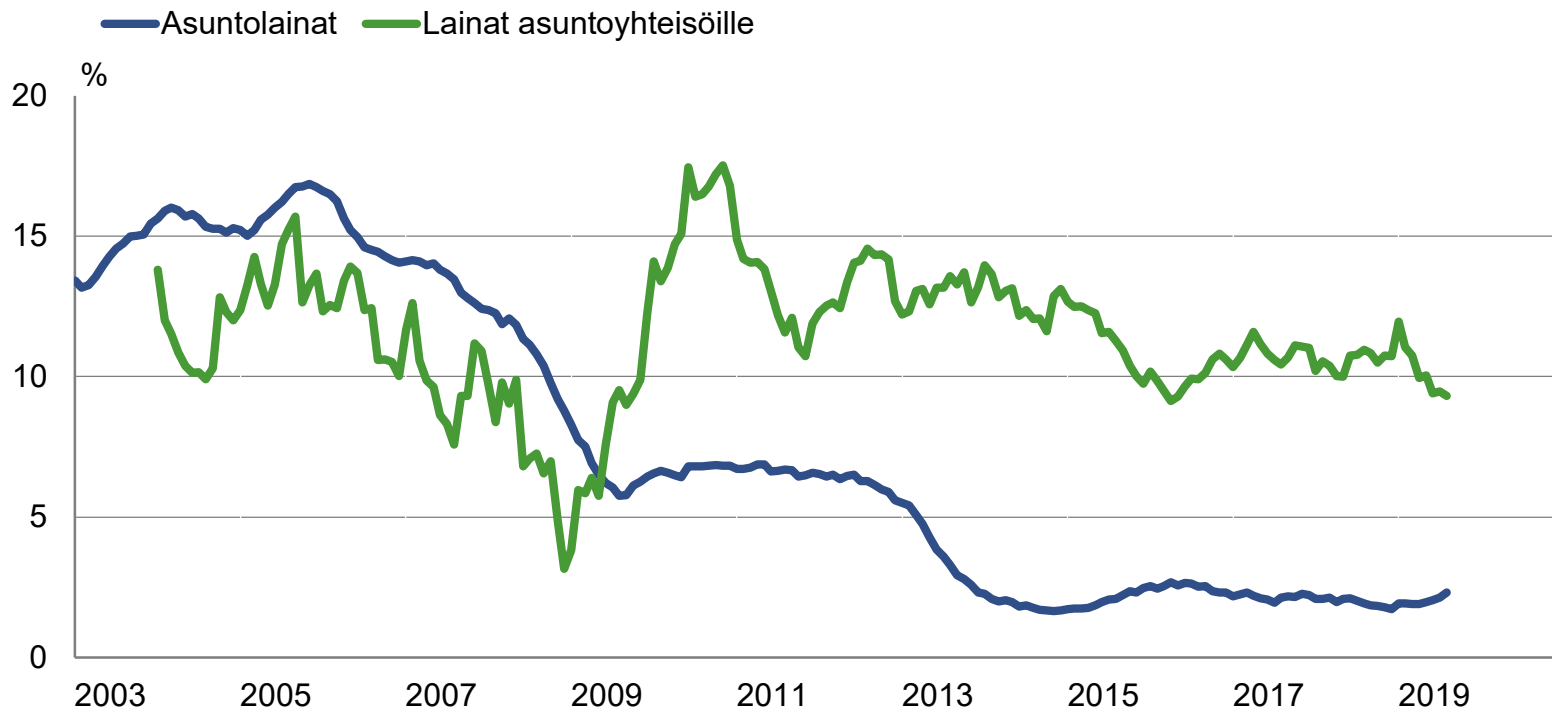
Noin 20 ja 25 ja yli 26 vuoden pituisten uusien asuntolainojen osuus

- Noin 20 vuoden pituiset uudet asuntolainat
- Noin 25 vuoden pituiset uudet asuntolainat
- Yli 26 vuoden pituiset uudet asuntolainat

Varsinaisten asuntolainojen osuus pienentynyt

Asuntolainat ja lainat asuntoyhteisöille: kannan vuosimuutos

Lainat asuntoyhteisöille sisältävät taloyhtiölainat

Lähde: Suomen Pankki

Menettelytapojen valvonnan merkitys kasvaa

Luottolaitosten ja rahoitusjärjestelmän vakaus

Laitosten valvonnan välineet

- Pääoma ja likviditeettipuskurit, riskipainot...
- Pankkikohtainen harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus

Rahoitusjärjestelmän makrovakausvalvontavälineet

- Muuttuva ja kiinteä lisöpääomavaatimus
- Järjestelmäriskipuskuri
- Merkittäviksi luokitelluille pankeille asetettava lisöpääomavaatimus
- Riskipainojen alarajat
- Enimmäisluototussuhde eli lainakatto

Kuluttajansuoja ja menettelytapavalvonta

- Luottokelpoisuuden arviointivaatimus
- Korkokatto kulutusluotoille
- Markkinointiin kohdistuvat vaatimukset

Kaikentyyppiset lainat otettava huomioon

Nyt

Tulevaisuudessa (25–30 v)

Kulutusluotto

Pystynkö hoitamaan lainan kuukausittaiset korot ja lyhennykset?

Ongelma

Lainan korkea korko ja kustannukset

Taloyhtiölaina

Ymmärränkö asuntoni taloyhtiörahoituksen kustannukset ja riskit? Yhteisvastuu, tontin omistajuus, naapureiden lainanmaksukyky...

Ongelma

Informaation puute ja oman vastuun läpinäkymättömyys - asunto vaikuttaa halvemmalla kuin on

Asuntolaina

Pystynkö hoitamaan lainan korot ja lyhennykset, jos korot nousevat, sairastun, menetän työpaikkani, tulee avioero...

Ongelma

Lainan suuri koko ja pitkä takaisinmaksuaika

Työryhmän ehdotukset

Lainakatto pysyisi käytössä

- Koskisi jatkossa myös muita asuntolainan myöntäjiä kuin luottolaitoksia.
- Nykytilanne:
  - Asuntolainan määrä saa olla enintään 85 prosenttia vakuuksien käyvästä arvosta lainaa myönnettäessä.
  - Ensiasunnoissa katto on 95 prosenttia.

Enimmäisvelkasuhde

**Kotitalouden kaikkien luottojen määrä
enintään 4,5 kertaa kotitalouden vuotuisten
bruttotulojen verran**

Enimmäistakaisinmaksuaika

Asuntoluoton takaisinmaksuaika
enintään 25 vuotta

Taloyhtiölainojen rajoitteet uudisrakentamisessa

Taloyhtiölle lainaa enintään 60 prosenttia
myytävien asuntojen velattomasta hinnasta

Takaisinmaksuaika enintään 25 vuotta

Ei lyhennysvapaita viiteen vuoteen

Kuluttajaluotonantajien valvonta Fivalle

Kehitetään maksukyvyttömyysriskien
hallinnan sääntelyä

Tehostetaan luottokelpoisuus-
arvioinnin vaatimuksia

Mitä seuraavaksi?

Nyt voi vaikuttaa

- Lausuntokierros alkaa: lausuntopalvelu.fi
- Poliittinen linjaus: miten edetään?
- VM valmistelee hallituksen esityksen virkatyönä ensi vuonna.
- Hallituksen esitys voitaisiin antaa ensi syksynä.
- Muutokset tulisivat voimaan aikaisintaan tammikuussa 2021.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Leena Mörttinen
Osastopäällikkö, ylijohtaja
leena.morttinen@vm.fi
puh. 02955 30021
vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (ma–pe 8–16) 02955 30500

